

УКРАЈИНСКА КРИЗА И ЊЕНЕ ГЕОПОЛИТИЧКЕ ПОСЉЕДИЦЕ НА БАЛКАН

Како се бавим стратегијом, ја нисам дипломата и говорићу о неким стварима које су константе у стратегији. Морам признати да ме сваки пут ражалости кад присуствујем некој српској и руској конференцији кад видим да стратешка култура, ни код Срба у академској заједници, ни код Руса, није порасла. Кад говоримо о геополитици Запада и стратегији Запада, ми говоримо о константама које трају бар стотину година. Узмимо само оно што је и тема мог излагања, то је Украјина, питање источне Европе, које се већ с краја 19. и почетка 20. вијека јавља као стратешко питање за доминацију над Евроазијом. Ми то данас откривамо као неку новост, говоримо о полумјесецима у Евроазији на почетку 21. вијека. Подсјетићу да Алфред Мехен у књизи „Утицај поморске моћи на историју“ крајем 19. вијека већ увелико говори о тридесетом и четрдесетом степену сјеверне географске ширине као појасу за обуздавање и давлeње Русије. Подсјетићу вас такође и на Мекиндерово завјештање западној стратегији „Ко влада источном Европом, влада Хартлендом, односно Русијом, ко влада Хартлендом, влада свјетским острвом“. Стрaшно ме растужује да ја сваки пут на неким скуповима гдје причам с Русима, причамо о константама. Што се тиче српске интелигенције, ми смо давно изгубили стратешку мисао, али ми је жао кад видим да и руска интелигенција не полаже довољно на стратешку мисао. Ми напросто не схватамо да је наш супарник Запад измислио стратегију у овом модерном смислу и да он систематски тачно остварује стратешке циљеве. Након завршетка хладног рата, први циљ запада је био проширење у источну Европу, у земље бившег Варшавског пакта. Након тога, остаје једина земља коју сви западни геостратези (не само Збигњев Бжежински) апострофирају као геополитички стожер - а то је Украјина. Како се два пута десила иста ситуација руској стратегији у Украјини? Надам се да ће то бити отрeжњење руској геополитичкој мисли, прије свега. Искористићу један термин англоамеричке Стратегије посредног прилажења

¹ Виши асистент на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци

Лидл Харта који је рекао: „Када вам отворе фронт на једној страни, ви га отварајте на другој страни.“ Друга страна, што се тиче континенталне Европе, је Балкан. Једини геополитички вакуум који постоји у континенталној Европи су српске земље. Још увијек је то Србија, а Република Српска понајвише. Када сам писао један чланак о Русима, написао сам да у руској стратегији постоји нешто што се подразумејева, што се може назвати стратегијом подразумејевања. То је мој термин, а значи ово: Руси су српски савезници и то је довољно. Не требамо ништа да чинимо. То напросто није тако. Ми се налазимо окружени НАТО земљама. У Србији, Босни и Херцеговини, Републици Српској, процес евроатлантских интеграција је далеко одмакао. Нас спасава само оно што се у стратешким формулама назива коефицијент случаја, а то називам божји прст. Овим не желим да амнестирам српску страну. Молим вас само да разумијете да је нас НАТО бомбардовао и поразио (ми смо превише слаби). У том смислу, са стратешког аспекта, однос између Срба и Руса је асиметричан. Ја разумијем кад професорица Пономарјева каже да требају да дођу српски бизнисмени у Москву, али вјерујте, Американци не траже да се дође у Вашингтон, они су већ овдје. Ако се овај геополитички вакуум не попуни евроазијством, а ту бојим се да је мека моћ у овом тренутку, с обзиром на аспект времена, у неком другом плану, ми Срби ћемо да нестане као било какав политички и геополитички субјект. Русија ће све више да се повлачи у оно што јој је и намијенио Запад, а то је азијски балансер. Кад је у питању Јужни ток, ако Бугарска не блокира Јужни ток, то ће сигурно урадити влада ове Србије. Сјетите се само кад су били избори у Србији, сва руска дипломатска активност је била да се смијени министарка енергетике Михајловић. Зашто? Зато што у тој влади сједе људи који директно и отворено раде за евроатлантску причу. Као што видите, ја нисам дипломата, али ћу се обратити са још једном ствари члановима руске амбасаде у Босни и Херцеговини. Ми напросто нисмо озбиљни док год руска амбасада не буде имала конзулат у Републици Српској. Погледајте само шта ради конзулат САД-а у Бањалуци. На седмичном нивоу имате бар двије активности. Ово говорим као пријатељ и молим да се ово узме као пријатељска изјава. Моје образовање и сва моја едукација се своди на моје бављење англоамеричком стратегијом. Ако будемо дјеловали по њиховом стратешком обрасцу, одмах ћу вам рећи – изгубили смо.